

6/

Nire herriko produktuak

EROSKI
FUNDAZIOA

zurekin

ELIKADURA
ESKOLA

Hazteko energia

Tixek eta Loyk erakutsi digute zein garrantzitsua den egunerokoan elikadura orekatua izatea, mota guztietako neurritz hartuta.

Baina, uste al duzue munduan berberak direla elikagai horiek?

Ezetz da erantzuna, izan ere, jaten ditugun elikagaiak desberdinak dira gauden lekua zein den.

Eskualdeetako klimak, geografiak eta historiak zein kultura herentziak elikagai jakin batzuk kontsumitu, elaboratu eta lantzea dakarte. Horrexerri deitzen diogu tokiko produktuak. Ezagunak egiten al zaizkizue? Aurrerago Tixek eta Loyk zer edo zer gehiago kontatuko dizuete.

1/ Tokiko produktuaren onurak

Tokiko produktuak eskualde jakin batean ekoiztu, prozesatu eta banatutakoak dira, eta horiek identifikatzen dituzten ezaugarri propioak dituzte.

Ezagutzen al dituzue tokiko produktuek dituzten onura guzti-guztiak? Ikus ditzagun:

1. Garraiatzeko distantziak laburragoak direla-eta, **freskoagoak** dira.
2. Zaporea eta **nutrizio propietateak** hobeto gordetzen dituzte.
3. Garraiatzeko distantziak laburragoak izanda, **atmosferari igorritako CO2 emisioak eta gastuak aurrez daitezke.**
4. **Kalitate handiko produktuak** diren aldetik, goxo daude beti.
5. Gure herriko zaporeak gozatu eta **ezagutzea ahalbidetzen digute.**
6. Eskualdeen arteko **turismo gastronomikoa** sustatzen dute.
7. Denboran zehar lehenaldiko **tradizioak eta ohiturak zaintzen laguntzen dute.**
8. Bizi garen inguruarekiko loturak ezarri eta ezagutzea ahalbidetzen digute.
9. Tokiko produktuak **ekoizteak eskualdearen garapen ekonomikoa dakar.**
10. Gure komunitatea aberasten laguntzen dute.

Nekazarien, abeltzaintzen eta kontsumitzaileen interesari esker, elikatze-kulturaren zaporeak, tradizioak eta lehenaldia berreskuratzen ari dira.

Ezagutzen duzue nekazaritza produktuak lantzen dituen inor?

Inoiz ibili al zarete nekazaritza produktuak biltzen laguntzen?

2/ Babestutako Jatorrizko Deitura (B.J.D.)

Gaur egun, merkatua internazionalizatzek tokiko produktu asko eta asko kaltetzea ekarri du.

Babestutako Jatorri Deitura (B.J.D.) delakoak sortu ziren elikagaia horien ekoizpena babestu, nabarmendu eta garrantzi handiagoa emateko.

Hala ere, produktu guztiek ez dute B.J.D.rik. **Eskakizunak betetzen dituztenak baino ez dute lortzen.**

Ba al dakizue identifikatzen Jatorrizko Deitura duten produktuak?

Babestutako Jatorri Deitura zigiluak baieztatzen du...

- ... produktu bat eskualdekoa bertakoa dela.
- ... jatorriak berezko ezaugarriak ematen dizkiola.
- ... ekoizpen osoa bertan egiten dela.

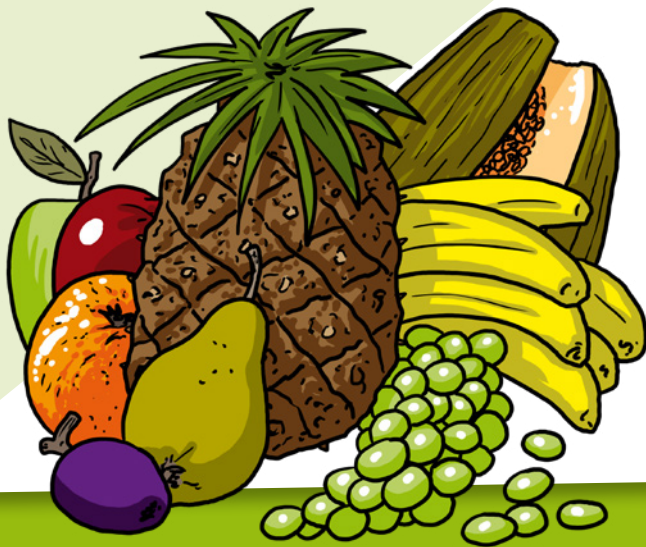
3/ Sasoiko produktuak

Bizitza zikloaren arabera, heldutasun punturik onenean dauden elikagaiak dira. Gehienak frutak eta barazkiak dira. Honako onura hauek dituzte:

1. Nutrizio-ekarpen handiagoa eta zapore hobe, euren ezaugarriei eusten baitiete.
2. Dirua aurreztea. Denak aldi berean ekoizten direnez eta eskaintza handiagoa egonda, prezioak behera egiten du..
3. Ingurumenari begirunea; izan ere, produktuen ziklo naturalari eutsi eta elikagai bakar baten laborantza intentsiboa saihesten da.

Urte osoan, sasoiko fruta eta barazkiez gozatu ahal dugu.

Horren adibide gisa, laranja. Nahiz eta urte osoan hartu, neguko produktua da. Kontsumitzeko garairik onena urtarriletik apirilera artekoa da.

Zer ikasi dugu gaurkoan?

- Jatorri Deitura duten produktuak gure herrian ekoitzi, prozesatu eta banatzen direnak dira.
- Supermerkatuan ezagutuko ditugu kalitate zigiluei esker.
- Produktu hauek gure herrian ekoitzi eta banatzeak bertako jendearen garapen ekonomikoa dakar.

Jarduerak

Nire herriko produktuak

1. Jolas gaitzen elikagaien izenekin

Ikusi dugun bezala, ikusizko poemak dira kaligramak; izan ere, testua bera baliatzen dute marrazki bat osatzeko. Poemaren gaia da, gainera, marrazkia. Pertsonaia bat, animalia bat, paisaia bat izan daiteke marrazkia, irudikatzen ahal duzun edozein gauza izan daiteke!

Ikus ditzagun adibide batzuk!

Lehena Guillaume Apollinairerena da. Idazle frantziarra izan zen, eta usu egiten zituen horrelakoak, eta jendartean zabaldu, XX. mendearen hasieran

Frantsesez idatzita badago ere, ziur gaude asmatuko duzuela zertan datzan. Bai?

Cette adorable femme
 a des yeux
 qui sont
 comme
 deux
 étoiles
 dans
 le ciel
 de son
 visage.
 Elle est
 si douce
 et si
 gentille
 que
 son
 cœur
 est
 tout
 en
 sucre.
 Elle est
 si
 jolie
 que
 son
 regard
 est
 comme
 un
 rayon
 de
 soleil.
 Elle est
 si
 douce
 et si
 gentille
 que
 son
 cœur
 est
 tout
 en
 sucre.

Jarduerak

Nire herriko produktuak

Bigarrena Guillermo de Torre idazle espainiarrarena da, eta gaztelaniaz dago. 1923an egin zuen, hots, duela 95 urte!

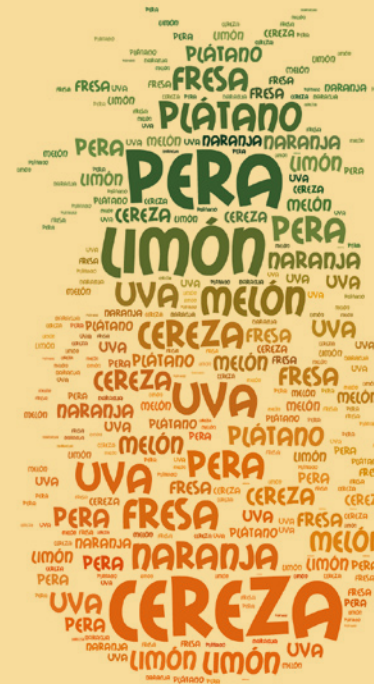
Una constelación pluricolor
Un sol de repetición arroja
Ciudad y el mar copulados
El ventilador pirotécnico multi-
plica sus aspas deshilachadas.
Los cohetes braman sironas sobre la
y efimera topiza el cielo estuyi.10.000 proyectiles por minuto.10.000

Hona beste adibide bat:

CAER LEVANTARSE APRENDER
SOCIALIZAR DISFRUTAR QUERER
AMAR REIR LLORAR APLAUDIR
AYUDAR AL QUE LO NECESITE
VER COSAS NUEVAS NO RENDIRSE
DECIR SOLUCIONES NO PROBLEMAS
BAILAR COMO SI NADIE TE VIERA
CANTAR COMO SI NADIE TE
ESCUCHARA
NO RENDIRSE NUNCA

Asko ikasi dugunez gure lurraldeko elikagaiez, egin ditzagun kaligramak haiekin!

Hona elikagaiekin egindako kaligramen hainbat adibide:

Jarduerak

Nire herriko produktuak

Zuen txanda da orain!

a) Lehenik eta behin, aukeratu gure lurraldeko produkturen bat. Garaiko elikagairen bat izan daiteke. Hartu zerbait inspirazio-iturri eta idatzi poema bat elikagai horri buruz.

b) Gero, kaligrama egin behar da. Marrazki bilakatu behar duzue poema, alegia, irudi bat osatu behar duzue, aukeratutako elikagaia erakutsi beharko duena.